

بررسی آثار نامتقارن تغییرات قیمت نفت و نرخ سود بر نرخ بیکاری در ایران، رویکرد NARDL

مریم ابراهیمی*

کامبیز هژبر کیانی**

چکیده

نرخ بیکاری از جمله شاخص‌های اقتصادی است که همواره مورد توجه اقتصاددانان و سیاستگذاران بوده است. عوامل متعددی بر این شاخص اثرگذار بوده و بسیاری از متغیرهای اقتصادی آن را تحت تأثیر قرار می‌دهند. با توجه به شرایط اقتصادی ایران بعنوان کشور صادرکننده نفت و اعمال تحریم‌های اقتصادی و همچنین سیستم بانکداری اسلامی، مطالعه و بررسی اثرگذاری قیمت نفت و نرخ سود بعنوان دو متغیر کلیدی ضروری به نظر می‌رسد. در این مطالعه به منظور آزمون و بررسی اثرات تغییرات قیمت نفت و نرخ سود بر نرخ بیکاری در کشور ایران از مدل خودرگرسیون برداری با وقفه¹ARDL خطی پسران و همکاران²(۲۰۰۱) و مدل ARDL غیرخطی نامتقارن شین و همکاران³(۲۰۱۳) استفاده شده است. عدم تقارن در مدل غیرخطی توسط جمع جزئی مثبت و منفی قیمت نفت و نرخ سود معرفی می‌شود. مدل ARDL خطی نشان می‌دهد که تغییرات متغیرهای توضیحی مدل، در کوتاه‌مدت اثرات محدودی بر نرخ بیکاری دارد یا بدون اثر است اما اثرات بلندمدت معناداری در تمامی موارد وجود دارد. مدل NARDL تصویر متفاوتی از اثرات تغییرات قیمت نفت و نرخ سود بر نرخ بیکاری ارائه می‌دهد. در حالی که در کوتاه‌مدت افزایش و کاهش قیمت نفت اثری بر نرخ بیکاری ندارد و تنها تغییرات نرخ سود بر آن اثرگذار است، در بلندمدت علاوه بر نرخ سود، افزایش قیمت نفت هم بر نرخ بیکاری مؤثر است. نتایج مطالعه نشان‌دهنده این است که در کوتاه‌مدت و بلندمدت افت نرخ سود اثرات بیشتری نسبت به افزایش آن و افزایش قیمت نفت اثرات بیشتری نسبت به کاهش آن دارد.

واژه‌های کلیدی: تغییرات قیمت نفت، نرخ بهره، نرخ بیکاری، همجمع‌بستگی، مدل NARDL

طبقه‌بندی JEL: E24, C22

---

* عضو هیأت علمی گروه بانکداری، مؤسسه عالی آموزش بانکداری بانک مرکزی، تهران، ایران
maryam.ebrahimi2000@gmail.com

** استاد اقتصاد، دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی، دانشگاه شهیدبهبشتی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
kianikh@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۳/۰۳ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۳۰ تاریخ بازبینی نویسنده: ۹۹/۰۵/۲۱

فصلنامه راهبرد اقتصادی، سال نهم، شماره سی و چهارم، پاییز ۱۳۹۹، صص ۶۹-۴۱

1. Autoregressive Distributed Lag

2. Pesaran et al.

3. Shin et al.